

Kur'an çalışan bir arkadaşımız bana Muhammed Suresi 4. Ayet üzerinde yaptığı bir inceleme notunu maille iletti. Öncelikle onun notlarını sizlerle "misafir yazılar" kısmında paylaşıp ardından benim tuttuğum notları sizlerle paylaşacağım.

Akadaşımızın notları:

Öncelikle Regabet رَقَبَةٍ kelimesi Kur'anı kerimin her yerinde boyunduruk Altındakiler(esirler)için kullanılmaktadır. Buradaki durum Türkçe'de kullanılan "kelepçe vurmak" ile benzer bir anlam taşır... Ayette kesmek kelimesi asla geçmemektedir. Ayrıca hem boyunlarını vurun öldürün deyip sonra da fidye ile salıverin demek kadar saçma bir cümle olamaz.. Adamı öldürdüyse nasıl fidye ile serbest bırakacaksın !! Mevcut meallerdeki emire göre savaşta olay şöyle gerçekleşmelidir; Müslüman olan asker kılıcını illa ki karşıdaki adamın boynuna denk getirmek zorunda.. Bacağına saplaması , koluna saplaması , karnına saplaması yasak. İllaki boynunu vuracak (kesecek) Komediye bakar mısınız... Ama karşıdaki adamın eli armut toplamıyor onda da kılıç var ,ve çatır çutur seni kesmek için kılıcını savuruyor..ee nasıl onun boynuna denk getireceksin kılıcı o hengamede !!! Bu tam bir saçmalık !! Boyun kesmek için diğer alternatif ise esir almak ve kafasını kesmektir..Eee ama esirleri Öldürmek te yasak!! nasıl olacak Bu iş ???? Bu da saçmalık...

BELED / 13 فَكُّ رَقَبَةٍ

O geçit, bir boyunduruğu çözmek,

Boyunduruk Vurmak -Kelepçe Vurmak gibidir.

DOĞRU MEAL ŞÖYLE OLMALIDIR ;

Fidye ödemeye razı olana kadar savaşta inkar edenlerle karşılaştığınızda boyunlarına vurduğunuz boyunduruklar kalın olsa bile onları sımsıkı bağlayın ; Ve eğer Allah dileseydi, elbette onlara karşı zafer kazanırdı, fakat bu bazınızı bazınızla denemek içindir Ve Allah yolunda öldürülenlerin amelleri asla boşa çıkmayacaktır MUHAMMED 4

Notların sonu.

BENİM ÇALIŞMA NOTLARIM ve bir değerlendirme.

Harb kavramına “(silahlı) savaş” anlamı verilmiş ve tüm meallerde kurgu bunun üzerine yapılmış. Sevgili arkadaşımız da ayeti incelerken meallerin etkisinde kalarak (bu bir suçlama değil; ben de çok kez bunu yaptım, hala fark etmeden yapabiliyorum) orada silahlı savaş yapıldığı zannı üzerinden bir inceleme gerçekleştirmiş.

Öncelikle “harb” kelimesi Kuran’da “silahlı savaş” anlamında kullanılmıyor. 11 kez kullanılan HRB kökü, 4 kez “el-mihrab” olarak geçiyor. (Mihraba genellikle mabed anlamı verilmiş kastedilen ibadethane olduğu için bu da yanlış meal) 3 kez belirlilik takısı olmadan geçiyor, geri kalanlar da belirlilik takısı ile “el-harb” şeklinde geçiyor.

2:279’da Allah ve resulü tarafından açılan harbdan bahsedilir ki bu silahlı meydan savaşı değil.

5:33’de bu sefer Allah ve resulü ile harb edenlerden bahsedilir ki bunun da meydan savaşı olmadığı aşikar.

9:107 ‘de zarar vermek, tefrika sokmak, gerçeğin üstünü örtmek ve Allah ve resulü ile harb edeni gözetlemek için mescit ediniyorlar. Burada da bir meydan savaşı kastı yok.

Diğer içerisinde tüm HRB geçen ayetlere baktığımda da “meydan savaşı” anlamına gelecek bir kullanım tespit edemedim. Öte yandan “kıtal” ve “cihad” kavramlarına da savaş anlamı veriliyor meallerde. HRB kökünden gelen mihrab da bir başka delil. Mihrab’ın fonksiyonu ile eğer harb meydan savaşı demek ise kök anlam uyuşmuyor.

Tabi bu noktada şöyle bir itiraz gelebilir: “Harb herkesin bildiği “savaş” demektir. Bu yeri gelir mecazen mücadele etmek anlamında olur, yeri gelir kalkanla kılıçla meydanda vuruşmak anlamında olur”

Ben, yöntem olarak öncelikle Kuran’da kavramın hangi bağlamlarda nasıl kullanıldığına bakıyorum. Sözlüklerde bazı anlamlar çok sonra eklenmiş olabiliyor. Fakat yukarıdaki olası itirazı da hatırdaki tutarak ilerleyelim.

Öncelikle sureyi genel olarak okuyunca, konu bağlamlarında “savaş” yok. Sadece 4. Surede birden bire “boyunlarını kılıçtan geçirin” diyecek kadar meydan savaşı konusuna girmiyor olsa gerek.

Fe iza lekitumullezine keferu: Örtücüler ile karşılaştığınız zaman (savaşta diye bir ifade yok, bu karşılaşma teorik düzeyde bile olabilir)

Ayetteki karşılaşma anlamına gelen ve kökü LKY olan fiil hakkında yazmıyorum, yazı çok uzar, fakat bu fiil iki ordunun meydanda karşılaşması anlamında değil. Musa kıssasında asanın yete atılması olarak meallenen konuda da bu kök fiil geçiyor.

fe darbe el-rikabe: Kastedilen rikabe’ye vurun.

Bir kere “el-rikab” kavramına geçtiği öteki ayetlerde “köle” demişler. (bkz 2:177) Bu ayette de “köleleri vurun” demeleri gerekirdi.

Edip Yüksel “Savaşta inkar edenlerle karşılaştığınızda kontrol merkezlerini vurun.” demiş. Bir kere ayetin başına “savaş” kelimesini eklemek tamamen bir yorumdur, ayette en azından bu kısma kadar savaş kelimesi yok. 2:177’de köle diyen Edip, birebir aynı olan bu kavrama “kontrol merkezi” diye zorlama bir yorum katmış; çünkü o da elinde kılıç savaş meydanında. 9:60’da el-rikabe ayette sayılan diğer grupla birlikte sadaka verilecekler içerisinde anılıyor. (Tabi buradaki sadaka para vermek değil ama konu konuyu açıyor, bu konuya girmeyeceğim) Ayetteki cümle aslında tam olarak şöyle:

Fe iza lekitumullezine keferu fe darbe el-rikabe, hatta iza eshantumuhum
Gerçeğin üzerini örtenler ile karşılaştığınız zaman el-rikabe'ye ağır basıncaya kadar
vurun.Burada “darabe” vurun mecazen diyerek topu taca atacak değilim. Kuran’da darabe bir
şeye elimizle veya bir nesne ile şiddetli güç uygulamak anlamında kullanılmaz. Bu da ayrı bir
yazı konusu. Şimdilik vurun diye bırakmakta sakınca görmüyorum.

Gerçeğin üzerini örtenler içerisinde (veya her bir gerçeği örtenin kendi iç dünyasında) bir el-
rikabe var. Bizim buna müdahale etmemiz (harb edip vurmamız) lazım ki hakikat ortaya
çıksın, hakikat ağır bassın. El-rikabe'ye şimdilik “boynu bağlı” diyebiliriz. Bir kölelik durumu
ama örtücülüğün esiri olmak dolayısı ile kölelik.

Muhammed 1’den başlayarak 10 ayet okuyun, konu inkarcıların ıslahı ile ilgili.

Mevzu savaş meydanı sanıldığı için devamındaki “şuddul vesak” ifadesine “sıkıca
bağlayın/esir alın” demişler, fidye vesaire konu yine savaş mantığı ile ilerliyor. Bu vesak diye
geçen kavram misak ile aynı kökten, söz vermek ile ilgili. Şuddul, şiddet kökünden, sıkıca diye
bir anlamı yok. Hayal gücü kavramlara takla attırıyor. Şiddetli bir söz alın gibi bir anlam olsa
gerek. Fidyeye kavramı da yanlış anlaşılan kavramlardan. Savaş esirlerine karşılık ödenen para
değil. Ayetteki evzareha kavramı olmuş “ağırlıklarını/silah aletlerini” bırakıncaya kadar. Benim
mealimle (geçici) edindikleri yanlış inançlarını bırakıncaya kadar demek. En sonda da KTL
kavramı en uyan kavram olmuş, e savaş var ya birileri mutlaka ölecek. Bu da katledilmek,
öldürülmek anlamında değil o da başka bir yazı konusu.

Benim bu yazıda amacım Muhammed 4’ün tam anlamına ulaşmak değil, o sebeple her
kavramı uzun uzun incelemedim. Bu kavramların öyle olmadıklarını biliyorum ama makale
olarak yazıya dökerken, mümkün mertebe mantık boşluğu bırakmadan delilli şekilde tüm
argümanları ortaya koymak gerek.

Ayet, gerçeğin üzerini örtenler ve bunların içerisindeki bir özellik/veya bir grup ile onları ıslah
etmek adına verilecek uğraşları anlatıyor. Ayette geçen hiç bir kavram ve ayetin bağlamı
burada bir meydan savaşı olduğu zannını desteklemiyor.

Toparlayacak olursam, “misafir yazılar” kısmında yayınladığım yazıya cevaben bir yazı
yazmanın sebebi şu:

Arkadaşımız kısa bir yazı ile bulgularını sunmuş. Bu vesile ile ben de nasıl bir yöntem
izlediğimi tekrar göstermek istedim. Yazının hedefi Muhammed 4’e ilişkin bütünsel bir anlama
ulaşmak değil. Bu sebeple boşluklar olduğunun farkındayım ama bakılması gereken yerleri
gösterdim.

Yöntemim: (Kuran’da yazan acele etmemek, düşünme düşünme delil üzere, çelişkisizlik, muhkem müteşabih, mesani vb. yöntem uyarılarını da işin içine katarak)

- 1- Önce odaklandığım bir mesele bir konu oluyor. Örneğin Muhammed 4’te harb ne demek, savaştan ı bahsediyor, ayet ne diyor?
- 2- Ayeti bağlamı ile birlikte değişik meallerden okuyorum, mealleri “tıpkı arkadaşımızın yaptığı gibi” mantık süzgecinden geçiriyorum, genel bir fikir ediniyorum.
- 3- Daha sonra odaklanacağım ayetteki kritik kavramları çıkarıyorum.
- 4- Her bir kavramı tek tek kelime kökü, hangi formlarda kullanıldığı , kavramların geçtiği ayet bağlamları ile birlikte inceliyorum.
- 5- Çıkarımlarımı yapıyorum, sonuçları tüm ayetlerde test ediyorum.
- 6- Kritik noktalarda gramer yapılarına da ayrıca odaklanıyorum.
- 7- Daha kritik durumlarda harekesiz, noktalamasız orijinal el-kitab yazımlarına bakıyorum.
- 8- Mutmain olacağım tutarlı sonuçlara ulaşana kadar bu devam ediyot. Bilgisayarımda bir çok henüz bitmemiş kavram çalışması dosyası mevcut.
- 9- Tutarlı bir sonuca ulaştıysam bu sefer, diğer Kuran alışışlarına sunmak üzere makaleleştiriyorum.